

Μ Ε Ρ Ο Σ Α.

ΠΕΡΙ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΚΑΙ ΝΑΟΥ.

Τὸ ἐξιστορεῖν περὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐν Βενετίᾳ Ἀποικίης, τῆς τοσοῦτον μὲν εἰς τὸ ἐμπόριον τῶν Βενετῶν λυσιτελοῦς, ἀξιεπάλινου δὲ καὶ ἐνδύξου διὰ τὰς ἀδιαλείπτους αὐτῆς ἀγαθοεργίας· ἀποδεικνύειν δὲ πόσον ἐθεραπέυετο, καὶ διὰ τίνων εὐστόχων καὶ ἐπιτηδείων μέσων ἐπροστατεύετο παρὰ τῆς Ἀριστοκρατίας, ὡς θεωρούσης αὐτὴν συμμετόχον τῆς δόξης τῶν ὀπλων, τῶν ὑποίων ἔδραξαν οἱ Ἕλληνας ἐν παντὶ χρόνῳ ἀνδρείως καὶ ἐπωρελῶς, πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς ἐπικρατείας τῆς· διηγεῖσθαι δὲ τὰ παρ' αὐτῆς πραχθέντα εἰς τὴν παιδείαν ἀγαθὰ, καὶ τίνι τρόπῳ προητοιμάσθη δι' αὐτῆς κατὰ μικρὸν ὁ ἐνεστὼς τῆς Ἑλλάδος πολιτισμός· ἀναμφιβόλως τοῦτο ἔργον ὑπάρχει, μὴ δυνάμενον νὰ συμπεριληφθῇ ἐντὸς ὄρων συνεσταλμένων. Βεβαίως τὰ πολλὰ ἔγγραφα, ὅσα περὶ τούτου, ἔκ τε δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν πηγῶν, ἔχομεν ὑπ' ὄψιν, θέ-

λουσί ποτε παρέξει ὕλην πρὸς διεξοδικώτερον πόνημα. Τοῦτο δὲ, ἐπιμελῶς συνταχθὲν, ἤθελε πρὸς τοῖς ἄλλοις διαφωτίσει οὐκ ὀλίγον τὸ σκοτεινὸν καὶ δυσαγώνιστον τῆς καθ' ἡμᾶς γραμματολογίας στάδιον, ἀπὸ ἀλώσεως Κωνσταντινουπόλεως, ἄχρι μεσοῦσης τῆς ΙΙΙ'. ἑκατονταετηρίδος. Ἀλλ' ἐντοσοῦτω, ἐπειδὴ εἶναι δίκαιον μνεῖαν τινὰ νὰ ποιήσωμεν περὶ τῆς εὐκλεοῦς ταύτης Ἀ'ποικίας, προεθέμεθα, νὰ ἐκθέσωμεν περὶ αὐτῆς ὅσα ἀρκοῦσιν, ἵνα καὶ τὴν ἀρχὴν γνωρίσωμεν, καὶ τὰς προόδους, καὶ τοὺς θεσμούς, καὶ τὴν ἐνεστῶσαν αὐτῆς κατάστασιν.

Ὅτε τὸ ταλαίπωρον Βυζαντινὸν Κράτος ὑπεζυγώθη ὑπὸ τῶν χριστιανομάχων καὶ ληστρικῶν Σταυροφόρων (1204), περιῆλθον εἰς τοὺς Βενετούς, ἐκ τῶν διαμοιρασθέντων λαφύρων, νῆσοι καὶ παραθαλάσσιαι τῆς Ἑλλάδος χῶραι· μοῖρα ἐπιδεξιῶς ἐκλελεγμένη, ἂν σκεφθῶμεν ὅτι οὔτοι, διδασθέντες ὑπὸ πολυχρονίου πείρας τὴν μετὰ τῆς Ἀνατολῆς ἐμπορίαν, προενόουν (ὑπὲρ πᾶν ἄλλο ἔθνος) ὑπὲρ τῶν ἑαυτῶν συμφερόντων. Νέαι ὁδοὶ τοιουτοτρόπως ἠνοίχθησαν εἰς τὸ ἐμπόριον· ὅπερ, αὐξηθὲν μὲν κατ' ἀρχάς, ἔνεκα τῆς εὐφορίας τῆς ἀγορασθείσης Κρήτης, ἐπισχυθὲν δὲ ὕστερον μονίμως διὰ τῶν συναμολογηθεισῶν μετὰ τῆς παλινδρομησάσης βυζαντινῆς Ἀυτοκρατορίας καὶ τοῦ Σουλτάνου τῆς Αἰγύπτου συνθηκῶν, διετηρήθη δι' ὅλην τὴν ΙΓ'. ἑκατονταετηρίδα· κατὰ δὲ τὴν ΙΔ'. Οὐμασίως

έφαπλωθέν, ηύδοκίμησεν. Έντεϋθεν γίνεται δή-
λον, ότι Έλληνες, καίτοι μή λίαν πρόθυμοι κα-
τά τούς χρόνους εκείνους, όπως μετακομίζωσι
τάς πραγματείας αύτών από τής Ανατολής εις
τήν Δύσιν (1), προσωρμίζοντο εκ διαλειμμάτων
εις Βενετίαν, ή, έμπορείας ένεκα, ή και αποφυ-
γόντες τόν τρόπον τών όθωμανικών άκινακών.
Αλλ' άφοϋ το Βυζαντινόν κράτος, κλονισθέν υπό
τών νικών του τε Όρχάνου, και του Α'. Αμου-
ράτ, και του Μπαγιαζίτ, ήγγιζεν εις τήν πτώ-
σιν του άφοϋ ή Βενετική άριστοκρατία, θεω-
ροϋσα ως κυριώτεραν αύτής ισχύν τήν θαλασ-
σοκρατορίαν, επεξέτεινε τά όριά της και εις τήν
Ανατολήν, και πλοΐα κατάφορτα έμπορικών θη-
σαυρών καθίστων τήν πρωτεύουσαν ευζών και
βαθύπλουτον· οί Έλληνες συχνότερον εκτοτε
συνέρρεον ένταϋθα, ζητοϋντες άσυλον ειρήνης και
άσφαλείας (1400-1437). Ένταϋθα λοιπόν άν-
δρες έμποροι, διαφυγόντες τάς τής πατρίδος συμ-
φοράς· ένταϋθα και άλλοι ούκ όλίγοι, έξοχοι τήν
παιδείαν και τά αξιώματα· καθότι ή Βενετία,
ή τις, πρώτη μεταξύ τών Ιταλικών πόλεων, ει-
χε ξενίση τήν έλληνικήν παιδείαν Έμμανουήλ,
του Χρυσολωρά και Δημητρίου του Κυδωνίου
(1390-96), και αύτής ήδη άπηρίθμει άρίστους
μαθητάς, δεόντως μέν εξετίμα τά μαθήματα
Γεωργίου του Τραπεζούντιου και Ιωάννου του
Αργυροπούλου, βραδύτερον δέ φιλοφρόνως υπε-
δέχτετο τόν Γεμιστόν, τόν Βησσαρίωνα και λοι-

πούς, ἔσσι, μετὰ τὴν, μᾶλλον πολιτικὴν, ἢ θρησκευτικὴν ἐν Φλωρεντία ψευδοσύνοδον, καταθελχθέντες ὑπὸ δαψιλῶν ὑποσχέσεων, καὶ ἴσως καὶ τιμᾶς προσεπινοοῦντες, ἐκέισε κατέπλεον. Ἐκτὸς δὲ τούτου, σημαντικὴν αὐξήσιν ἔλαβεν ὁ ἀριθμὸς τῶν Ἑλλήνων ἐνεκα τοῦ ναυτικοῦ, ὅπερ περὶ τὰς ἀρχὰς (ἐξ ὧν ἔχομεν) τῆς ΙΕ'. ἑκατονταετηρίδος ἡ Ἀριστοκρατία ἠθέλησε νὰ μεταβιβάσῃ πρὸς πόλεμον εἰς τὴν ἐπικράτειάν της. Εἰς τοιοῦτον ναυτικόν, συγκείμενον ἐξ ἀνδρῶν πιστώτων, ὧν ἦσαν πεπληρωμένα τὰ πλειότερα βενετικά κάτεργα (1420), καὶ ὧν αἰείποτε ἠρίστευεν ἡ ἀνδρεία, χρεωστεῖται ἡ κατάκτησις Τραγουρίου καὶ Σπαλάτου, καὶ Σιβενικοῦ, καὶ ἐτέρων τῆς Δαλματίας χωρῶν. (2)

Οἱ οὖν τοσοῦτον πολυπλασιασθέντες Ἕλληνες ὄφειλον, ἵνα πρὸ πάντων προνοήσωσι περὶ τῆς τῶν ἱεροπραξιῶν ἐκτελέσεως, κατὰ τὰ πατροπαράδοτα τῆς Ὀρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας δόγματά τε καὶ ἔθιμα. Ἀλλ' οἱ πολυπαθεῖς ἐκεῖνοι Ὁμογενεῖς, μὴ ἔχοντες ἴδιον ἐπὶ τούτῳ θυσιαστήριον, ἐκπαλαι μὲν ἱερούργουν, κατ' ἐπιτροπὴν τῆς βενετικῆς Γερουσίας, ὅτε μὲν εἰς μίαν, ὅτε δὲ εἰς ἄλλην ἐκκλησίαν, ὑπὸ τοῦ ἐπιτοπίου δυτικοῦ Κλήρου καταδιωκόμενοι, καὶ παντοιοτρόπως παρενοχλούμενοι. Καὶ τῶντι, ὡς ἐξάγομεν ἐκ μονοφύλλου παρ' ἡμῖν ἐγγράφου, (3) εἰς μὲν τὰς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Σερβιλίου, τοῦ ἁγ. Λαυρεντίου, τοῦ ἁγ. Σεβήρου,

καὶ τοῦ ἁγ. Βλασίου ἱερούργου καλύγηροι Ὁρθόδοξοι, ὡς Συναίται εἰς τὴν τῆς ἁγ. Αἰκατερίνης delle Sacche· εἰς δὲ τὰς ἐκκλησίας τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, τῆς ἁγ. Ἀγάθης, καὶ τοῦ ἁγ. Ἰωάννου in Bragora, ἀπλοῖ ἱερεῖς. Γνωστὸν εἶναι πρὸς τούτοις, ὅτι ἀδελφότης Ἑλλήνων τινῶν συνηθροίζετο εἰς τὴν τοῦ ἁγ. Εὐσταθίου ἐκκλησίαν, ὅπου ὁ μεγαλομάρτυς Δημήτριος εἶχε δικεκριμένον ἀλτάριον. Πλὴν, περὶ ταύτης τῆς ἀδελφότητος οὐδὲν ἄλλο μνημόσυνον ἀπέμενε κατὰ τὸ 1526, ἐκτὸς τῆς προσφορᾶς ἐνὸς δουκάτου, πρὸς πανήγυριν τῆς ἡμέρας τοῦ ῥηθέντος Ἀγίου (4). Ἀλλ' ἐν μέσῳ ἀναμνήσεων τοσοῦτον μακρὰν ἀφ' ἡμῶν, εἶναι ἀποδεδειγμένον ἐκ δημοσίων πρωτοτύπων ἐγγράφων, ἅπερ ἐν καιρῷ τῷ δέοντι θέλομεν δημοσιεύσει, ὅτι ἱερεῖς Ὁρθόδοξοι, τὴν θεῖαν μυσταγωγίαν ἐπιτελοῦντες κατ' οἴκους ἰδιαιτέρους, οἷον Δημητρίου τοῦ Φιλομάτου, καὶ ἄλλων πλείστων συρρέόντων Ἑλλήνων, ἐξεδιώκοντο παρὰ τῆς Διοικήσεως, καὶ ἐξορίας ἀπειλὴν ἠπειλοῦντο, εἰ μὴ ἔπαυον αἰρετικὰ θρησκευόντες. Οὗτοι δὲ ὑπῆρξαν Μιχαὴλ Κοσμᾶ ἐξ Εὐβοίας (1412-1418), καὶ Ἀσάνης τις (1416) καὶ ἕτεροι. Καὶ οἶκον μὲν καθ' ἡμᾶς εὐκτῆριον κατέστρεφον οἱ κρατοῦντες, ἐν τῇ ἐνορίᾳ della Bragora (1457)· καὶ ἄδεια προλαβόντως δεδομένη πρὸς ἀνέγερσιν Ναοῦ ἐν τόπῳ καλουμένῳ αἱ Forni (1478), ἠκυροῦτο ἐπὶ προφάσει, ὅτι οἱ

Γραικοί, οἵ τινες τότε συνεποσοῦντο εἰς πέντε χιλιάδας, ἦσαν τὰ τέσσαρα πεμπτημόρια σχισματικοί, (*) καὶ ὅτι ἀπεστρέφοντο τὰς δυτικὰς ἐκκλησίας (1479), ὅπου, καὶ μὴ ἀλλαχοῦ, ἐξ ἀνάγκης ἐμελλον ἵνα συνέρχωνται. Τοιαύτη καὶ τηλικαύτη ἦν ἡ περὶ τὴν θρησκείαν ἀνοχὴ τοῦ δυτικοῦ Κλήρου, καὶ αὐτῆς ἔτι τῆς Διοικήσεως· ἥ τις πολλάκις ἀπαγορεύουσα τὴν τῶν πατρίων ὁμολογίαν, ὑπέκρουπτεν ἐχυτὴν, προβαλλομένη αὐθόρμητον τοῦ Γεροδίκου ἐνέργειαν (1412) (5). Καὶ τοσαῦτα μὲν ἐν παρόδῳ.

Ἄλλ' ἐπὶ τὸν λόγον ἐπανιόντες, ὁ τοῦ Μωάμεθ ἀκινάκης συνέτριβε τὸ σκῆπτρον τοῦ τελευταίου Αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου, τοῦ ἀποκτήσαντος δόξαν συνάδουσαν πρὸς τὸ μεγαλεῖον τῆς δυστυχίης αὐτοῦ (1453). Ὅντως δεινὴ συμφορὰ! ἦτις ἀπὸ τῶν κόλπων τῆς ταλαίνης Πρωτευούσης, καὶ ἐξῆς ἀπὸ Πελοποννήσου, καὶ Τραπεζοῦντος, καὶ ἄλλων πλησιοχώρων ἐπαρχιῶν καὶ νήσων, ἀπεδίωκεν ἑτέρους πρόσφυγας, διαφέροντας κατὰ τὴν γλῶσσαν, τὰ ἥθη, καὶ τὴν θρησκείαν, καὶ ἠνάγκαζεν αὐτοὺς ἵνα περιπλανῶνται ἐλεεινῶς εἰς ἀλλοδαπήν. Πολλοὶ δὲ ἐκ τῶν διαφυγόντων τοὺς ἐπικειμένους κινδύνους,

(*) Πρὸς. I Gesuiti e la Repubblica di Venezia. E'κδ. Cappelletti. Venezia 1873. 8^ο σελ. 181, ὅπου ἀναφέρονται 14/χιλ. Γραικῶν Σχισματικῶν ἐν Βενετίᾳ κατὰ τὸ 1606.

οὐχὶ ἔνεκα μικροψυχίας, ἀλλ' ὅπως ὑπεξαιρέσω-
σιν ἐκ τῶν ἐπιβεβηκότων βαρβάρων τὴν ἱερὰν
τῆς σοφίας παρακαταθήκην, φθάσαντες εἰς τὰ
Ἀδριατικὰ τενάγη, εὖρον ἐπικουρίαν καὶ ἀσφά-
λειαν. (β) Ἐνταῦθα λοιπὸν οὐ μόνον τὰ Βασι-
λικὰ, ἀλλὰ καὶ μέγα μέρος πολυτίμων χειρογρά-
φων μετεκομίσθησαν· ἐνταῦθα διδάσκαλος τῆς
ἐλληνικῆς γραμμολογίας ὁ Φραγκούλης· ἐν-
ταῦθα γραμματεὺς τῆς πολιτείας Νικόλαος ὁ
Σεκουνδίνος· ἐνταῦθα Γεώργιος ὁ Φρυντζῆς, καὶ
Κωνσταντῖνος ὁ Λάσκαρις, καὶ Δημήτριος ὁ Χαλ-
κοκονδύλης, καὶ ἕτεροι πλείστοι. Πρόσθετος τὸν
ἐκ Πελονησίου ἀρχιεπίσκοπον Ῥωσσίας Ἰσίδω-
ρον, τὸν καὶ μετὰ τοῦ Βησσαρίωνος τὴν Ὀρθο-
δοξίαν ἀλλαξάμενον ἀντὶ τῆς καρδιναλείου πορ-
φύρας, φυγάδα δὲ ὕστερον ἐκ Γαλατᾶ, ἀφοῦ
ἠχμαλωτίσθη, ἐπωλήθη καὶ ἠλευθερώθη δι' ὀλί-
γων μὲν, κατ' ἀξίαν δὲ πάντως, χρημάτων. Οὗ-
τος, ἐπανελθὼν εἰς Βενετίαν, καὶ ἰδὼν ὅτι οἱ
πολυάριθμοι Ἕλληνες δὲν εἶχον προσδιωρισμένον
θυσιαστήριον, ἐκέτευσεν θερμῶς τὴν Γερουσίαν,
ὅπως παράσχη αὐτοῖς ἐκκλησίαν τινὰ (1456).
Συγκατανεύσασα δὲ αὐτὴ εἰς ἐκλογὴν τόπου
καὶ Ναοῦ οἰκοδομήν, ἐπέτρεψεν, ὡς εἶπομεν, τὸ
ἑξῆς ἔτος, τὴν κατεδάφισιν. Παρεχωρήθη δὲ
τότε, ὡς φαίνεται, γωνία ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγ.
Βλασίου in Castello, ὅπου ἴσως δὲν ἱερούργουν,
προτιμῶντες τὸ τῆς Ὀρθοδοξίας κατ' ἰδίαν ἐλεύ-
θερον. Ὅθεν, τὴν 28 Μαρτίου τοῦ 1470, ἡ

Δεκανδρία διέταττεν αὐστηρῶς, ὅπως, ἐπειδὴ οἱ ὀπαδοὶ τῆς αἰρέσεως καὶ μακρὰν τῆς καθολικῆς πίστεως Γραικοὶ συνήρχοντο ἔνθα κἀκεῖσε, οὐδεὶς Γραικὸς ἱερεὺς τολμήσῃ εἰς τὸ ἐξῆς ἱερουργῶν ἀλλαγῶ (ὑπὸ ποινὴν 100 λιρῶν), εἰμὴ ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγ. Βλασίου, ὡς ἄλλοτε ἐθεσπίσθη, *sicut alias captum fuit* (7). Πλὴν, τοῦ τοιούτου νόμου ἐξηρέθη καὶ μόνη ἡ ἐν Βενετία τότε διατρίβουσα Ἄγνα Παλαιολόγινα ἢ Ἑρμηνεύτινα (8), θυγάτηρ τοῦ Μεγάλου Δουκὸς Κωνσταντινουπόλεως (Λουκᾶ Νοταρᾶ)· ἥτις τῇ 27 Σεπτεμβρίου 1480 ἔλαβε παρὰ τῆς Δεκανδρίας ἄδειαν θείας λειτουργίας κατ' οἰκίαν, ἐν ᾧ, πρὸ δύο ἐτῶν, καὶ δι' αὐτὴν καὶ δι' Εὐδοκίαν τὴν Καντακουζηνὴν, σύζυγον τοῦ περιφανεστάτου ἀνδρὸς Ματθαίου τοῦ Σπανδουνινοῦ (9) εἶχεν ἀνακληθῆ τῷ 1478 τοιαύτη τις ἄδεια, πρῶτην χορηγηθεῖσα κατὰ τὴν 8 Ἰουνίου 1475. Ἐν δὲ τῷ ῥηθέντι ναῷ τοῦ ἁγ. Βλασίου συνηθροίζοντο οἱ Ὀρθόδοξοι Ἕλληνες εἰς εὐκτήριον, οὐ πάντως ὑστερεῦον ἱερῶν σκευῶν καὶ εἰκόνων, κατὰ τὸ Ἀνατολικὸν τῆς Ἐκκλησίας ἔθος· ὅπου, καίτοι στενόχωρον πρὸς τοσαύτην ἀνδρῶν πληθὺν, ἠναγκάζοντο ὁμῶς νὰ συγχάζωσιν, ἐπειδὴ τὸ τῆς ἁγίας Οὐρσούλης ὕστερον προταθὲν παρεκκλήσιον (1473) διῆσχυρίσθησαν ἀσυμβόβαστον οἱ ἐκεῖσε Δομινικάνοι (10).

Παρακινήθέντες μετὰ τινὰ χρόνον ἐκ τοῦ

παραδείγματος και Σλάβων, και Ἀλβανῶν και Ἀρμενίων και ἄλλων ἐν Βενετία διατριβόντων ξένων, ἐπεθύμησαν οἱ Ἕλληνες ἵνα συστήσωσι και αὐτοὶ Ἀδελφότητα, ἐπ' ὄνοματι τοῦ Ἀγίου Νικολάου, πρὸς περίθαλψιν τῶν ἀσθενῶν, και βοήθειαν τῶν δυστυχησάντων και πτωχευσάντων ὀρφανῶν και χηρῶν, ὅσοι εἶχον ἀπολέσει και πατέρας και συζύγους εἰς ὑπηρεσίαν τῆς Ἀριστοκρατίας, και πρὸς ἐκτέλεσιν δὲ και ἄλλων Θεσφιλῶν ἔργων. Ἐπὶ τούτῳ ἐζήτησαν παρὰ τῆς Δεκανδρίας, και ἐπέτυχον τῆς χάριτος αὐθημερόν, κατὰ τὴν 28 Νοεμβρίου τοῦ 1498· ὑπὸ τὸν ὄρον ὅμως, ἵνα μὴ ὑπερβῆ ὁ ἀριθμὸς τῶν Συναδέλφων τοὺς διακόσιους πενήκοντα ἄρρενας· ὁ δὲ τῶν γυναικῶν, ἵνα ὑπάρχη ἀρίστος (11). Ἡ Ἀδελφότης αὕτη, συγκειμένη ἐξ ὅλων ἀδιακρίτως τῶν ὁμογενῶν και ὁμοθρήσκων εἰς τὸν Κατάλογον τῶν Συναδέλφων, και ἐτησίως συνεισφερόντων, ὅσοι ἢ διαμένουσιν, ἢ ἔρχονται πρὸς διαμονὴν εἰς Βενετίαν, παριστάνει τὴν αὐτὴν ἐνταῦθα ἀποκατασταθεῖσαν γενικὴν τῶν Ἑλλήνων Ἀποικίαν. Αὕτη δὲ κέκτηται τὸ λαϊκὸν αὐθεντικὸν δικαίωμα ἐπὶ τοῦ νχοῦ τοῦ Ἀγίου Γεωργίου (τοῦ παρ' αὐτῆς θεμελιωθέντος, οἰκοδομηθέντος, και προικοδοτηθέντος) και ἐφ' ὅλων τῶν λοιπῶν κινητῶν και ἀκινήτων ἀγαθῶν, ὅσα κατὰ καιροὺς ἀπέκτησε διὰ τῶν χρημάτων τῆς, και ὅσα εἰς αὐτὴν και μόνην ἀνήκουσιν ἐξ ἀρχαίου διαδοχῆς δικαιώματος. Τὸ δὲ αὐθεντι-

κὸν δικαίωμα, ἐπικυρωθὲν παρὰ τῆς Ἀριστοκρατίας, τὸ 1527 (12), καὶ μετέπειτα ὑπὸ διαφόρων ψηφισμάτων ἐπιβεβαιωθὲν, ἀνεγνωρίσθη καὶ ὑπεστηρίχθη ἐν παντὶ χρόνῳ ὑφ' ὅλων τῶν Κυβερνήσεων.

Εἰς τὴν Ἀδελφότητα λοιπὸν (τὴν παριστάσαν τὴν κοινὴν τοῦ Γένους συναίνεσιν, καὶ εἰκονίζουσαν τὸ αὐτὸ σχεδὸν σύστημα τῆς βενετικῆς πολιτείας) ἐνυπάρχει ἡ ἀνωτάτη καὶ ἀνέκκλητος ἐξουσία τοῦ διαθέτειν περὶ οἰουδήποτε κτήματος αὐτοῦ καὶ δικαιοδοσίης. Αὕτη μόνη δύναται, συναθροισομένη ἀνά τριετίαν ὑπὸ τὸ ὄνομα Γενικὸς Σύλλογος, ν' ἀνανεώνη διὰ πλειονοψηφίας Σῶμα, συγκείμενον ἐξ ἐξήκοντα ἀνδρῶν, συμπληρωσάντων τὸ εἰκοστὸν ἔτος, καὶ ἐπονομαζόμενον Σύλλογος τῶν Τεσσαράκοντα καὶ Ἐναρίθμων. Εἰς αὐτὸν δὲ τὸν Σύλλογον ἐπιτρέπει ἡ Γενικὴ Ἀδελφότης τὸ ἐκλέγειν μὲν διὰ ψήφων τοὺς Ἐφημερίους καὶ ἄλλους μισθωτούς· διατηρεῖν δὲ ἀκριβῶς τὰ ἀνέκαθεν ἐκ διαδοχῆς παραδοθέντα περὶ λατρείας, ἐθίμων, εὐπρεπείας καὶ ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας· ἔτι δὲ καὶ περὶ ἐκπαιδεύσεως καὶ εὐποιίας· ἐκδίδειν διαταγὰς, καὶ διορίζειν ὑπουργήματα, κατὰ τὰς χρείας· ἐν ἐνὶ λόγῳ, νομοθετεῖν, ἀποπέμπειν, ἀποφασίζειν, ἐπικυροῦν· ἐπιφυλάττει δὲ, τέλος, εἰς ἑαυτὴν τὴν τῶν Ἀρχιεπισκόπων ἐκλογὴν, καὶ τοὺς θεμελιώδεις νόμους. Ἀπὸ δὲ τῆς συστάσεως αὐτῆς, ἡ Ἀδελ-